

NACIONALNI DAN PODIZANJA SVIJESTI O BIBLIOTEKAMA

UVODNA RIJEČ DIREKTORKE CUB-A BOSILJKE CICMIL - OSVRT NA REZULTATE LNSS PROJEKTA -

Poštovani pripadnici akademske zajednice, učesnici današnje manifestacije, drage kolege i dragi gosti,

Zadovoljstvo mi je da vas sve pozdravim u ime Centralne univerzitetske biblioteke, u čijoj se organizaciji današnja manifestacija i održava. *Nacionalni dan podizanja svijesti o bibliotekama* je program koji se realizuje na svim partnerskim univerzitetima Zapadnog Balkana u okviru Erasmus+ projekta *Servisi podrške bibliotečkoj mreži : modernizacija biblioteka u zemljama Zapadnog Balkana kroz razvoj osoblja i reformu bibliotečkih usluga (akronim LNSS)*. Cilj ove manifestacije, koja se u Crnoj Gori održava 5. oktobra svake godine, jeste da animira i podsjeti cijelu crnogorsku zajednicu i javnost na značaj i ulogu bibliotečko-informacione djelatnosti i biblioteka uopšte u obrazovanju, nauci, istraživanju, kulturi i svakodnevnom životu uopšte. Osim toga, cilj manifestacije, s obzirom na izbor tema i aktivnosti, svakako je i podizanje nivoa stručnosti, vještina i kvalifikacija bibliotečkog osoblja.

Program manifestacije je koncipiran tako da, kao što i sam naziv kaže, suštinski bude nacionalnog karaktera. Međutim, kao što se vidi iz agende, naš program i ove godine, s obzirom na učesnike, nadilazi koncept nacionalnog, što ćemo svakako njegovati i ubuduće.

U programu učestvuju razni tipovi biblioteka u Crnoj Gori – Nacionalna biblioteka, kao naš najznačajniji eksterni partner, narodne, odnosno javne biblioteke, univerzitetske i visokoškolske biblioteke, kao i naši partneri iz regiona. Manifestacija se, s obzirom na njen osnovni karakter i smisao, održava širom Crne Gore. Glavni program se održava na Univerzitetu Crne Gore, odnosno u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci i njenom odjeljku u Kotoru – Pomorskoj biblioteci i on se sastoji od predavanja, prezentacija i radionica iz raznih oblasti bibliotečko-informacione djelatnosti, a namijenjen je bibliotekarima, akademskoj zajednici, studentima i svim ostalim potencijalnim korisnicima biblioteka uopšte. Jedan od programa namijenjen korisnicima, prije svega studentima, odnosi se na edukaciju u vezi sa korišćenjem elektronskih servisa i resursa Centralne univerzitetske biblioteke (e-kataloga, baza podataka, Digitalnog arhiva Univerziteta Crne Gore i dr.).

Na inicijativu Centralne univerzitetske biblioteke, i ove godine, većina narodnih, odnosno javnih biblioteka u Crnoj Gori (čak 13) pridružila se akciji pod nazivom *Biblioteke za studente*, koja podrazumijeva besplatan upis, odnosno besplatnu godišnju članarinu za sve zainteresovane studente u našoj zemlji. Cilj ove akcije je simboličan doprinos afirmaciji bibliotečko-informacione djelatnosti, ali i podrška visokom obrazovanju u Crnoj Gori.

Neke od ovih biblioteka, kao što su *Narodna biblioteka „dr Radovan Lalić“* iz Berana i *Gradska biblioteka i čitaonica Kotor*, učestvuju u manifestaciji i sa sopstvenim programima i prezentacijom svojih korisničkih servisa i usluga.

A sada ćemo vas, s obzirom na formalni završetak projektnih aktivnosti u okviru LNSS projekta, u kome je od 2015. do oktobra 2018. godine učestvovao Univerzitet Crne Gore, odnosno Centralna univerzitetska biblioteka, zajedno sa još 8 partnera sa Zapadnog Balkana, veoma kratko upoznati sa glavnim ishodima, odnosno rezultatima koje smo u ovom periodu ostvarili.

Krećućemo od osnovnih ciljeva LNSS projekta, a to su:

- modernizacija biblioteka kroz poboljšanje nivoa stručnosti i kvalifikacija bibliotečkog osoblja na univerzitetima Zapadnog Balkana kroz razvoj inovativnih biblioteka, kako bi se osnažila institucionalna podrška biblioteka učenju, obrazovanju, istraživanju i cjeloživotnom učenju;
- strukturiranje strategije razvoja bibliotečkog osoblja kroz LNSS nastavni program i programe obuke s ciljem poboljšanja standarda i kvaliteta rada u visokoškolskim bibliotekama Zapadnog Balkana odnosno poboljšanje kvaliteta bibliotečkih servisa i usluga u službi podrške nastavi, učenju i istraživanju;
- unapređenje upravljanja, rukovođenja i dostupnosti biblioteka u zemljama Zapadnog Balkana kroz strateško planiranje i razvoj bibliotečkih politika;
- uspostavljanje bibliotečke mreže u zemljama Zapadnog Balkana s ciljem diseminacije, održivosti i iskorišćavanja rezultata projekta;

U skladu s navedenim ciljevima projekta, partnerski univerziteti sa Zapadnog Balkana u toku pomenutog trogodišnjeg perioda razvili su LNSS kurikulume za 8 različitih modula, koji su nastali kao rezultat rada pojedinačnih partnera i koje svi partneri u projektu mogu prilagoditi svojim potrebama. Centralna univerzitetska biblioteka je samostalno pripremila i razvila dva modula, i to: modul 8 - *Politika razvoja fondova*, koji je bibliotečkoj i akademskoj javnosti prezentovan 16. januara u okviru prvog pilot LNSS treninga i modul 7 *Politika pristupa bibliotekama osoba sa invaliditetom*, koji je predstavljen na Univerzitetu Crne Gore u okviru drugog pilot treninga LNSS projekta 20. marta ove godine. Predstavljanju navedenih modula prisustvovali su partneri sa EU

univerziteta - prof. dr Angela Repanovici sa Univerziteta Transilvanija u Brasovu, Rumunija i dr Manolis Koukourakis sa Univerziteta na Kritu, Grčka. Tekst dokumenata je poslat Rektoratu Univerziteta Crne Gore na daljnu proceduru odnosno na eventualno usvajanje od strane nadležnih organa i tijela Univerziteta.

Centralna univerzitetska biblioteka je paralelno s radom na dokumentu *Politika pristupa bibliotekama osoba sa invaliditetom*, u kome je, konsultujući najbolju praksu razvijenih zemalja i razna strateška dokumenta i smjernice od međunarodnog i nacionalnog značaja, kao i sugestije udruženja i organizacija koja se bave ovom oblašću, razvila strategiju pristupa ove grupe korisnika bibliotekama na Univerzitetu, kako bi im se obezbijedili što optimalniji uslovi za rad, učenje, obrazovanje i istraživanje, kao i jednake mogućnosti i ravnopravan pristup svim bibliotečkim resursima. Paralelno s tim, u okviru jednog drugog Erasmus+ projekta *Trans2Work – Prelaz studenata s invaliditetom od visokog obrazovanja do zapošljavanja u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori*, u kome kao partner takođe učestvuje Univerzitet Crne Gore, Centralna univerzitetska biblioteka je dobila na korišćenje veoma vrijednu računarsku i specijalizovanu opremu koja je namijenjena osobama sa oštećenjem sluha i vida, što znači da će se, uz najavljenju rekonstrukciju čitaonice i neophodnu edukaciju bibliotečkog osoblja za rad sa osobama sa invaliditetom, konačno steći osnovni preduslovi za njihov nesmetan boravak i rad u bibliotekama Univerziteta Crne Gore. Osim studenata, s obzirom na karakter i misiju Centralne univerzitetske biblioteke, kao opštenaučne biblioteke otvorenog tipa, navedenu opremu će koristiti i sve osobe sa invaliditetom koje su zainteresovane za usluge i servise koje Centralna univerzitetska biblioteka nudi i razvija i svu građu koju posjeduje i nabavlja, čime se ustvari obezbjeđuje i najšira korisnička dostupnost svim potencijalnim informacionim resursima.

Osim toga, Centralna univerzitetska biblioteka je pripremila još jedan veoma važan dokument - *Politika rada s korisnicima i uslovi korišćenja bibliotečko-informacionih kapaciteta u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci*, kojim su definisane neophodne smjernice koje se odnose na politiku rada s korisnicima, a koje će poslužiti i kao osnov za pripremu novih i redefinisane postojećih pravila o radu biblioteka na našem univerzitetu.

Sva tri navedena strateška dokumenta će, nakon realizacije odluke UO UCG o reorganizaciji bibliotečkog sistema, koja je već u toku, pretrpjeti neznatne izmjene s obzirom na to da će odjeljci Centralne univerzitetske biblioteke ubuduće funkcionisati u sastavu organizacionih jedinica Univerziteta.

O jednom veoma značajnom rezultatu projekta – *online LibApps platformi*, koja će partnerima u projektu biti na raspolaganju sljedećih 5 godina i koja će se,

ustvari, koristiti kao jedan vid bibliotečke mreže za saradnju među bibliotekama, biće riječi u toku današnjeg programa.

S ciljem modernizacije biblioteka i povećanja nivoa stručnosti i kvalifikacija bibliotečkog osoblja na partnerskim univerzitetima, bibliotekari iz Centralne univerzitetske biblioteke i drugih biblioteka na Univerzitetu su kroz nekoliko radnih grupa bili polaznici brojnih radionica i raznih oblika edukacije u skladu sa LNSS nastavnim programima i programima za edukaciju, u okviru kojih su sticanjem novih kompetencija, vještina i znanja povećali nivo svoje stručnosti i rukovođenja. Bibliotečko osoblje će stečena znanja i vještine koristiti i za nastavak edukacije bibliotečkog osoblja u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci i drugim bibliotekama na Univerzitetu i šire.

Na kraju, koristim ovu priliku da izrazim iskrenu zahvalnost svim bibliotekama i bibliotekarima širom zemlje koji na inicijativu Centralne univerzitetske biblioteke sve aktivnije učestvuju u ovoj manifestaciji, dajući značajan doprinos jačanju mjesta i uloge djelatnosti kojom se zajednički bavimo na dobrobit svih naših potencijalnih korisnika i cijele naše društvene zajednice.

Takođe, zahvalnost svim našim saradnicima i partnerima koji veoma rado učestvuju u našim programima. Posebnu zahvalnost dugujemo našim dugogodišnjim partnerima i saradnicima na planu nabavke i korišćenja elektronskih baza podataka na EBSCO platformi – gospodinu Nebojši Krstiću, direktoru Neolibrisa iz Beograda i Draganu Nikoliću, EBSCO regionalnom menadžeru za JI Evropu, koji su nam, osim učešća u programu, pomogli u organizaciji same manifestacije.

Ovdje naglašavamo iskrenu i sadržajnu saradnju sa Erasmus+ Nacionalnom kancelarijom u Crnoj Gori i našim kolegama u Rektoratu iz Centra za međunarodne odnose, koji se bave raznim aspektima u vezi sa realizacijom međunarodnih projekata i koji su nam uvijek bili na usluzi povodom raznih pitanja i nedoumica.

Hvala na pažnji.